

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

– врахуванні суті й структури інклюзивної компетентності, основних принципів у підготовці майбутніх фахівців до роботи в інклюзивному освітньому середовищі;

– діагностиці рівнів сформованості інклюзивної компетентності.

Отже, сформованість основних компетенцій у майбутнього фахівця підтверджує наявність високого рівня компетентності у певній сфері його діяльності і лише за таких умов дотримується принцип компетентнісного підходу. Успішність адаптації особистості в інклюзивному середовищі залежить від формування у майбутніх фахівців сукупності загальних та професійних компетенцій, серед яких основною постає інклюзивна компетентність.

Список використаних джерел

1. За останні п'ять років в Україні кількість учнів в інклюзивних класах зросла десятикратно. Міністерство соціальної політики України : веб-сайт. 2021. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/20668.html> (дата звернення: 05.11.2024).

2. Потапюк Л.М. Організація інклюзивної освіти у вітчизняному просторі. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* № 1 (21). 2021. Дніпро. С. 119–126.

3. Потапюк Л.М. Соціальна інклюзія у сучасних освітніх закладах. *Витоки педагогічної майстерності : журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка.* Полтава, 2021. Випуск 27. (Серія «Педагогічні науки»). С. 205–210.

4. Шовкун Л.М. Організаційно-педагогічні умови розвитку професійної компетентності викладачів вищих аграрних навчальних закладів. URL: <http://elibrary.nubip.edu.ua/5429/1/Shovkun.pdf> (дата звернення: 09.11.2024).

УДК 378.147

Почка Костянтин Іванович,

доктор технічних наук, професор,

завідувач кафедри професійної освіти

Київського національного університету

будівництва і архітектури

ПИТАННЯ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕОРІЇ МЕХАНІЗМІВ І МАШИН В КНУБА

Ринок праці вимагає, щоб якість підготовки фахівців в вищій школі визначалася не тільки обсягом певних знань та навичок, а й здатністю до самоосвіти і творчої діяльності. Організація самостійної роботи студентів у вищій школі має свої особливості. Самостійна робота над матеріалом курсу передбачає, що студент володіє достатнім рівнем самоорганізації та мотивації,

має певний стартовий рівень освіти. Викладач в цьому процесі виступає в ролі консультанта, в обов'язки якого входить координування пізнавального процесу, консультування. В ході самостійних занять, керуючись безпосередньою допомогою викладача, відповідною навчальною та методичною літературою і виконуючи завдання викладача, студенти самостійно удосконалюють свої знання, уміння та досвід, набуті на аудиторних заняттях. В ході таких занять студент переглядає матеріал, вивчає основні поняття та категорії, визначає зв'язок між ними всередині розділів, узагальнює їх. В організації самостійної роботи годяться як звичайні книги, методичні вказівки, так і комп'ютерні підручники, навчальні посібники, мультимедійні курси. Доцільно використовувати для цих цілей комп'ютерні комунікації. Система освіти повинна швидше пристосовуватися до виникнення нових технологій і застосування їх на практиці. Вона також повинна своєчасно готувати студентів до використання технічних можливостей – нинішніх і майбутніх. В цьому аспекті використання комп'ютерів принципово відрізняється від інших його застосувань. В більшості випадків комп'ютери покращують, розширюють, посилюють методики викладання, як традиційні, так і нові. Часто цього досягають завдяки пристосуванню комп'ютерів і програм до загальної методики викладання. Самостійна робота студентів характеризується гнучкістю. Студенти дві третини навчального процесу відвідують лекції та семінари. Інший час працюють у зручному темпі. Кожний може вчитися стільки, скільки йому особисто необхідно для оволодіння матеріалом та його засвоєння. Це дає можливість скоротити на третину перебування студентів в аудиторіях, розвинути навички систематичного вивчення навчального матеріалу, широко використовувати сучасні інформаційно-апаратні засоби в щоденній роботі, підвищити якість і ефективність навчання. Проте існують деякі проблеми, пов'язані з організацією самостійної роботи студентів в ЗВО. Самостійна робота передбачає, що навчання здійснюється здебільшого без безпосереднього контакту з викладачем. Але в той же час самоорганізація навчального процесу може бути віднесена не тільки до її переваг, а й до її недоліків. На думку багатьох студентів, найбільш складним етапом в цьому процесі стає необхідність кожного разу самому сідати за заняття. Майже з кожного навчального предмету студентам дають завдання для самостійного опрацювання. Проте далеко не завжди кожен викладач може дати логічне і педагогічне обґрунтування тієї чи іншої роботи за змістом, об'ємом та

послідовністю виконання. Тому необхідно оптимізувати кожен самостійну роботу і за змістом, і за обсягом.

В процесі самостійної роботи практично завжди можна отримати тільки теоретичні знання. Відсутність живого контакту не тільки з викладачем, а й з колегами-студентами також звужує можливість даного виду роботи. Тому найбільш складні проблеми з'являються при отриманні практичних навичок. Для розв'язання практичних завдань постать викладача залишається незмінною. Самостійні заняття студентів, як вид навчальної діяльності, досить індивідуальний процес, але в той же час він припускає елементи управління, які можуть здійснюватися як під час аудиторних занять, так і під час самостійних занять. У зв'язку з вище означеними особливостями та проблемами організації самостійної роботи у вищій школі виникає потреба в пошуку шляхів активізації самостійної роботи студентів. Для виконання цього необхідно:

- поліпшення планування самостійних занять з метою забезпечення ритмічності навчально-наукової роботи студентів, на основі раціонального розподілу бюджету часу між основними видами діяльності студентів;
- до кожної теми мати: мету, план, перелік проблемних питань (ситуацій), завдання до самостійної роботи студентів, зразки виконання завдань тощо;
- змінити підхід до викладання матеріалу на лекціях.

У зв'язку зі скороченням аудиторних годин, відсутня можливість висвітлення на лекціях усіх тем курсу. Тому можливе застосування двох підходів: викладення у повному обсязі частини тем курсу або викладення усіх тем, але більш стисло; при схематичному викладенні матеріалу, викладач повинен збуджувати у студентів інтерес до матеріалу, який викладається. Це заохочує студентів звертатися до додаткових джерел, розв'язувати проблемні питання, поставлені викладачем; якісний підбір завдань до самостійних занять. Пропонування студентам різноманітних видів самостійної роботи. Це подолає монотонність виконання одноманітних завдань і пожвавить інтерес студентів до самостійної роботи. Ефективними є такі різноманітні форми організації самостійної роботи студентів, як: робота над літературою; творчі реферати і виступи; самостійна побудова графіків, таблиць, діаграм, кросвордів; виконання контрольних домашніх завдань; підготовка виступу на наукову конференцію; активна науково-дослідна робота. Важливим є поступове збільшення складності завдань та їх творчої спрямованості – надання студентам свободи у виборі місця виконання самостійної роботи. Це дозволяє своєчасно виявити проблеми студентів при освоєнні дисципліни та

знайти шляхи їх вирішення – забезпечення студентів необхідним навчально-методичним матеріалом. Потрібен високий рівень організаційно-методичної та науково-методичної роботи на кафедрах, впровадження нових педагогічних технологій, активних форм і методів навчання. Викладачам кафедри необхідно проводити роботу з розробки методичних вказівок, підручників, посібників, підбору комп'ютерних програм для вивчення матеріалу курсу. В той же час слід зауважити, що комп'ютерні програми, мультимедійні курси, підручники, посібники, призначені для самонавчання студентів, повинні відповідати вимогам методики викладання відповідної дисципліни в даному ЗВО – обов'язковий контроль з боку викладача знань студентів, здобутих в процесі самостійних занять. Контроль може здійснюватися у різноманітних формах, спрямованих на об'єктивну оцінку рівня самостійної роботи студентів над матеріалом. Для контролювання результатів засвоєння матеріалу можна використовувати: тести, співбесіди, колоквиуми, комплексні контрольні завдання, захист звітів або рефератів. Форми контролю залежать від специфіки дисципліни та досвіду і вміння викладача здійснити цей контроль. Доцільно для організації контролю використовувати комп'ютерні системи. При цьому він не повинен негативно впливати на творчу ініціативу студентів. Поточний контроль допомагає викладачу слідкувати за процесом самостійної роботи студента над матеріалом, сприяє зменшенню пропусків в його знаннях над курсом. Таким чином, контроль отриманих студентами знань має навчальне, виховне і розвиваюче значення. В багатьох моделях планування навчального процесу, найсуттєвішим у викладанні того чи іншого курсу, є організація самостійної роботи студентів в різноманітних її формах. Машинобудівне конструювання в цілому базується на ряді загальноосвітніх, загальнотехнічних і технологічних дисциплін. Крім цього, конструкторська робота в кожній галузі машинобудування спирається на матеріал спеціальних дисциплін даної галузі. Однак основою всіх цих дисциплін є Теорія механізмів і машин (ТММ). У вирішенні цих завдань найважливіша роль належить Теорії механізмів і машин. Таким чином, ТММ є однією з найважливіших дисциплін, що дають знання інженерам-машинобудівникам для якісного проектування машин і механізмів.

Також з метою активізації самостійної роботи студентів при курсовому проектуванні, внесенні в нього елементів зацікавленості та приватної ініціативи студента, побудованої на усвідомленні того, що курсовий проект є не лише елементом екзаменаційної оцінки, а може й бути частиною

майбутнього дипломного проекту, окремі індивідуальні самостійні роботи є складовими курсового проекту з Теорії механізмів і машин.

Самостійну роботу студента потрібно організувати таким чином, щоб робота над матеріалом курсу виявляла у нього деякий рівень самоорганізації та мотивації, що він має певний стартовий рівень освіти. Викладач в цьому процесі має виступати в ролі консультанта, до обов'язків якого входить координування пізнавального процесу, консультування.

Список використаних джерел

1. Ловейкін В.С., Почка К.І. Курсове проектування з теорії механізмів і машин: навчальний посібник. – Київ: ЦП «Компринт», 2023. – 311 с.
2. Почка К.І. Основи теорії механізмів і машин: методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни для студентів спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології» галузі знань 18 «Виробництво та технології». – К.: ЦП «Компринт», 2023. – 56 с.
3. Почка К.І. Теорія механізмів і машин: методичні вказівки до вивчення освітньої компоненти для студентів спеціальності 131 «Прикладна механіка» галузі знань 13 «Механічна інженерія». – Київ: ЦП «Компринт», 2024. – 72 с.
4. Почка К.І. Особливості підготовки бакалаврів зі спеціальності 015 «Професійна освіта» в КНУБА. // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали V Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 17 листопада 2022 року. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. – С. 7-11.
5. Почка К.І. Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні Теорії механізмів і машин в КНУБА. // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 16 листопада 2023 року. – Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2024. – С. 351-356.
6. Корчова Г.Л., Почка К.І. Personalized learning as a scientific and methodological problem in vocational education. // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 16 листопада 2023 року. – Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2024. – С. 179-185.
7. Руденко М.В., Красильник Ю.С., Корчова Г.Л. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. – Київ: КНУБА, 2022. – 296 с.
8. Чернишев Д.О., Почка К.І., Корчова Г.Л., Красильник Ю.С., Руденко М.В. Методика професійної освіти: навчальний посібник. – Київ: ЦП «Компринт», 2024. – 224 с.
9. Девін В.В., Ткачук В.С. Активізації самостійної роботи студентів при вивченні Теорії механізмів і машин. // Професійно-прикладні дидактики. – Випуск 3. – 2017. – С. 45-55.
10. Мороз І.М. Педагогічні технології, орієнтовані на творчий розвиток особистості студента. // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 16 листопада 2023 року. – Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2024. – С. 246-254.

<i>Пахомов Ілля Володимирович</i>	
РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОВОЄННИХ ПОТРЕБ РИНКУ ПРАЦІ.....	326
<i>Пащенко Тетяна Миколаївна</i>	
ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ – ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ.....	330
<i>Петрова Тетяна Ігорівна, Рубцова Світлана Вячеславівна, Паніна Олена Віталіївна, Даниленко Данійл Анатолійович</i>	
ЛОГІКО-СМИСЛОВА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ЗАСОБАМИ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТРИБУТИВНОГО АНАЛІЗУ.....	335
<i>Плотникова Людмила Федорівна</i>	
НАУКОВЕ ЕСЕ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ У ВНЗ.....	337
<i>Полторак Лариса Всеволодівна</i>	
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК МОВИ МІЖНАРОДНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	339
<i>Помазан Григорій Михайлович, Красильник Юрій Семенович</i>	
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	341
<i>Потапюк Лілія Миколаївна, Потапюк Ірина Петрівна</i>	
РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	346
<i>Почка Костянтин Іванович</i>	
ПИТАННЯ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕОРІЇ МЕХАНІЗМІВ І МАШИН В КНУБА.....	349
<i>Почка Костянтин Іванович, Красильник Юрій Семенович</i>	
УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (БУДІВНИЦТВО ТА ЗВАРЮВАННЯ)».....	354
<i>Почка Костянтин Іванович, Пристайло Микола Олексійович, Балака Максим Миколайович</i>	
ФОРМУВАННЯ ВИМОГ ДО СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	364
<i>Предун Костянтин Миронович</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ «ТЕПЛОГАЗОПОСТАЧАННЯ І ВЕНТИЛЯЦІЯ» ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКИХ	

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net